

ТКАЧЕНКО

Сергій Анатолійович
nikoblikaudit@inbox.ru

УДК 338.242.2:[65.012.122:338.43]

к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту, в.о. ректора Вищого навчального закладу Міжнародний технологічний університет "Миколаївська політехніка"

ПРИНЦИПИ ВИЗНАЧЕННЯ ЦІЛЕЙ ПІДСИСТЕМИ ОПЕРАТИВНОЇ ДІАГНОСТИКИ В СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ ТА ВИРОБНИЧИХ ОБ'ЄДНАНЬ

PRINCIPLES OF SETTING GOALS OPERATIVE DIAGNOSTICS SUBSYSTEM IN THE SYSTEM OF STRATEGIC MANAGEMENT OF BUSINESS ACTIVITIES AND PRODUCTION ASSOCIATIONS

У статті обрані науково обґрунтовані проектні рішення за загальносистемними питаннями, які стосуються функціональної структури завдання щоденної діагностики виконання підприємством виробничого плану, характеру його внутрішніх і зовнішніх зв'язків, взаємодії та взаємозалежності його функціональних і таких, що забезпечують частин. Вирішення завдання щоденної діагностики виконання підприємством виробничого плану на машинах електронних цифрових і застосування в якості основних пристроїв збору та реєстрації інформації абонентських пунктів дозволяє: скоротити терміни обробки і отримання економіко-аналітичної інформації; знизити трудомісткість розрахунків; підвищити достовірність та якість діагностики; систематично контролювати виконання плану і своєчасно вживати заходів щодо ліквідації відставань; розраховувати виробничо-господарські плани підрозділам на наступну добу з урахуванням їх виконання за дану добу. Надалі передбачається вирішення означеного завдання за більш повним приписом, що дозволяє отримувати оперативні аналітичні інформаційні дані про причини відхилень у виконанні виробничого плану.

В статье выбраны научно обоснованные проектные решения по общесистемным вопросам, которые касаются функциональной структуры задачи ежедневной экономической диагностики выполнения промышленным предприятием (объединением) производственного плана, характера её внутренних и внешних связей, взаимодействия и взаимозависимости её, функциональных и таких, которые обеспечивают частей. Решение задачи ежедневной диагностики выполнения промышленным предприятием (объединением) производственного плана на машинах электронных цифровых и применение в качестве основных устройств сбора и регистрации информации абонентских пунктов позволяет: сократить сроки обработки и получения экономико-аналитической информации; снизить трудоёмкость расчётов; повысить достоверность и качество диагностики; систематически контролировать выполнение плана и своевременно принимать меры по ликвидации отставаний; рассчитывать производственно-хозяйственные планы подразделением на следующие сутки с учётом их выполнения за данные сутки. В дальнейшем предполагается решение указанного задания по более полному предписанию, что позволяет получать оперативные экономико-аналитические информационные данные о причинах отклонений в выполнении производственно-хозяйственного плана и т. д.

The article chosen scientifically based design solutions for system-wide issues that relate to the functional structure of the daily tasks of economic diagnostics performing industrial enterprise (association) of the production plan, the nature of its internal and external communications, interaction and interdependence of its functional and those that provide parts. Decision daily diagnostic problem performing industrial enterprise (association) of the production plan for the digital electronic machines and used as the main device data collection and recording subscriber stations allows: to reduce processing time and obtaining economic and analytical information; reduce the complexity of the calculations; improve the reliability and quality of diagnosis; systematically monitor the implementation of the plan and take timely measures to eliminate the backlog; calculate the production and business plans for the next day units with regard to their performance data per day. In future the solution above the specified job on a full prescription (system rules) that allows you to receive prompt information of economic and analytical data on the causes of deviations in the implementation of the economic plan and target others.

Ключові слова: визначення, виробниче об'єднання, діяльність, економіко-аналітичне завдання, оперативна діагностика, підсистема, принцип, промислове підприємство, система стратегічного управління, ціль

Ключевые слова: деятельность, научно-производственное объединение, оперативная диагностика, определение, подсистема, принцип, промышленное предприятие, система стратегического управления, функционально-развитое решение, цель, экономико-аналитическое задание

Keywords: activity, Scientific and Production Association, line diagnostics, definition, subsystem, principle, industrial enterprise, strategic management system, functionally-developed solution, target, economic and analytical task

ВСТУП

Відмінними рисами сучасного функціонально розвинутого вирішення завдань оперативної діагностики є: велика частота вирішення, підготовка власних інформаційних початкових масивів; вимога обробки досить великих обсягів інформації в стислі терміни; відносно прості алгоритми вирішення завдань; широке використання спеціальних засобів збору та реєстрації інформації; використання засобів цифрової обробки даних і інше. Так, наприклад, одним із економіко-аналітичних завдань, що вирішуються в рамках підсистеми діагностики в системі стратегічного управління діяльністю промислових підприємств та виробничих об'єднань, виступає оперативна задача щоденної діагностики виконання підприємством виробничого плану. Дане завдання за періодичністю вирішення відноситься до блоку оперативної діагностики підсистеми, а за об'єктами діагностики входить в комплекс завдань діагностики виробництва і реалізації продукції. Сучасний передовий практичний досвід і виконані наукові дослідження знакових робіт таких вчених-економістів як І.І. Антонова [1], Г.О. Архангельський [2], К.О. Бакшт [3], В.Н. Белкін [4], І. Зубарева [5], Джеффри К. Лайкер [6], Р.С. Мансуров [7], В.А. Мізюн [8], О. Полещук [9], Т.М. Скоробогатова [10] та інших, переконливо доводять, що успішне вирішення проблеми формування і впровадження такого важливого виду діагностики в системі управління, як оперативна діагностика, можливо тільки за умови створення і розвитку в діючих і проєктованих функціонально розвинених системах стратегічного управління діяльністю підприємств та виробничих об'єднань самостійного функціонального завдання щоденної діагностики виконання підприємством виробничого плану. Виділення даного елемента діагностики в самостійну задачу функціонально розвинених систем стратегічного управління діяльністю підприємств і виробничих об'єднань продиктовано, з одного боку, самостійною роллю та значенням цієї задачі в підсистемі діагностики і, з іншого, - впливає із загальносистемних аспектів даної проблеми: завдання має свої мету та критерії якості функціонування; щільні взаємозв'язки завдання діагностики щоденного дослідження і оцінки виконання підприємством виробничого плану з іншими завданнями функції системи управління надають можливість розглядати її як органічну частину підсистеми діагностики в цілому, тобто як завдання великої підсистеми та ін.

МЕТА РОБОТИ полягає в обранні науково обґрунтованих проєктних рішень із загальносистемних питань, які стосуються функціональної структури завдання щоденної діагностики виконання підприємством виробничого плану, характеру його внутрішніх і зовнішніх зв'язків, взаємодії та взаємозалежності його функціональних і такі, що забезпечують частин, інше.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Теоретико-методологічною основою даної наукової статті виступає діалектичний метод та основні положення теорії функції діагностики, системи управління. У процесі дослідження використовувалися такі методи: *абстрактно-логічний* (для теоретичного узагальнення і формулювання висновків); *монографічний* (при дослідженні теоретичних методик діагностики, системи управління); *економіко-статистичний, розрахунково-конструктивний, порівняльний* (при комплексному аналізі та оцінці стану підсистеми діагностики промислових підприємств і виробничих об'єднань); *групування* (з метою характеристики окремих етапів алгоритму розв'язання задачі щоденної діагностики виконання підприємством виробничого плану); *графічний* (при побудові укрупненої блок-схеми системи операцій вирішення задачі щоденної діагностики виконання підприємством виробничого плану).

РЕЗУЛЬТАТИ

Призначення завдання щоденної діагностики виконання підприємством виробничого плану – надання директору (заступнику директора) промислового підприємства та керівництву виробничо-диспетчерського відділу відомостей про результати виконання виробничого плану за минулу добу і з початку місяця в розрізі внутрішніх структурних підрозділів, напрямків розвитку виробництва, а також за підприємством в цілому. При цьому надається наступна інформація: про виконання виробничого плану у вартісному вираженні (готової продукції), про виконання плану по продукції, про виконання плану просування технічної готовності окремих замовлень, ін.

Початкові дані для вирішення завдання формуються у виробничо-диспетчерському відділі заводу, планово-розподільних бюро цехів та відділі функціонально розвинених систем стратегічного управління діяльністю промислових підприємств і виробничих об'єднань. В якості вхідних документів слугують форми документів, що діють на підприємствах і такі ін.

Із виробничо-диспетчерського відділу один раз перед початком досліджуваного та оцінюваного періоду (місяця) надходить номенклатурний план-звіт підрозділу на/за дату (період) року. В умовах сучасного вирішення завдання на першому аркуші форми після номера підрозділу вказують напрямок розвитку. Кожну форму готують працівники виробничо-диспетчерського відділу, підписує її виконавець робіт виробничо-диспетчерського відділу і начальник виробничо-диспетчерського відділу. Після чого ці форми, розсортовані за напрямками розвитку, а всередині їх за зростанням номерів підрозділів, передають до відділу функціонально розвинених систем стратегічного управління діяльністю промислових підприємств та науково-виробничих об'єднань. Із інформації, що надійшла формується скупчення виробничого плану

підрозділам на місяць і добу, та ін.

З планово-розподільних бюро промислових підрозділів в кінці кожного робочого дня на абонентські пункти підрозділів надходить добовий рапорт планово-розподільного бюро підрозділу про виконання виробничого плану і графіків випуску готової продукції за період року, який підписують завідувач планово-розподільного бюро, начальник виробничого підрозділу об'єднання.

Для вирішення завдання використовують також зосередження показників і критеріїв якості підрозділів з початку місяця за попередню добу.

В результаті рішення задачі отримують проміжний конгломерат показників та критеріїв ефективності (якості) виробничих підрозділів за замовленнями вихідні сукупності виконання виробничого плану підрозділами за добу і з початку місяця та послідовність показників виконання підприємством плану за замовленнями з початку місяця, а також частина даних показників підрозділів з початку місяця. Всі вихідні іменовані набори однотипних змінних зберігають тільки до чергового підрахунку тощо.

Абстрактний тип даних показників виконання підприємством плану за замовленнями з початку місяця використовують для видачі наступних вихідних форм: зведений звіт про виконання виробничого плану станом на дату за підприємством в розрізі напрямків розвитку; зведений звіт за підрозділами, які не виконали план за період; зведений звіт про просування технічної готовності замовлень в розрізі підрозділів на дату; зведений звіт про виконання виробничого плану підрозділом на дату в розрізі замовлень ін.

Із інтерфейсу до сховища даних видається одна вихідна форма – зведення про просування технічної готовності замовлень за заводом на дату.

Усі перераховані форми видаються на алфавітно-цифровий друкуючий пристрій і направляються в виробничо-диспетчерський відділ. Окрім того, форми призначені для директора підприємства та видаються на дисплей за запитом. Програмне забезпечення задачі базується на мовах Delphi, Programming Language I, Fortran, Visual Basic, Structured query language, C++ і 1С. До складу завдання повинні входити програми, що працюють за викликом та такі, що відновлюють вищезазначені вихідні форми. Завдання вирішують щодня. Внутрішні структурні підрозділи приносять повідомлення в кінці робочого дня, вранці наступного дня видають вихідні форми. Залежно від запиту користувачам видають або всі форми, або будь-яку із них. Завдання щоденної діагностики виконання підприємством виробничого плану інформаційно-пов'язане з іншими завданнями підсистеми діагностики. Зокрема, є зв'язок із завданням діагностики використання фонду заробітної плати блоку оперативної діагностики, завданням діагностики виконання плану за обсягом виробництва і номенклатурою блоку внутрішньогосподарської діагностики та завданням

діагностики виконання плану і динаміки за готовою продукцією блоку періодичної діагностики діяльності підприємства. Дане завдання інформаційно-пов'язане також із завданнями підсистеми оперативного управління основним виробництвом ін.

Узагальнена схема якихось дій вирішення задачі щоденної діагностики виконання підприємством виробничого плану складається із окремих етапів: Етап 1. Розрахунок виробничого плану підрозділам на місяць та добу. Етап 2. Розрахунок виконання плану підрозділами за добу і з початку місяця. Етап 3. Розрахунок ступеня просування технічної готовності за замовленнями і інше.

На рис. 1 представлена укрупнена блок-схема сукупності послідовних кроків сучасного функціонально розвинутого вирішення задачі щоденної діагностики виконання промисловим підприємством виробничого плану і ін.

Безпосередньо розрахунок економіко-аналітичних показників в завданні здійснюється шляхом обчислення відсотків виконання плану за виробничо-господарськими показниками та критеріями підвищення ефективності за день і з початку місяця, а також знаходження відхилень фактичного рівня від плану за зазначені періоди часу в абсолютних величинах та у відсотках, інше.

Оперативна діагностика виконання виробничого плану підрозділами і підприємством в цілому являє собою дуже важливу та трудомістку роботу. Ведення оперативної діагностики традиційними методами веде до того, що керівний персонал отримує інформацію про хід виробництва, як правило, із запізненням, знижує можливість оперативного впливу на виробничий процес.

ВИСНОВКИ

Вирішення завдання щоденної інтегрованої економічної діагностики виконання промисловим підприємством (об'єднанням) виробничого плану на машинах електронних цифрових і застосування в якості основних пристроїв збору та реєстрації інформаційних даних абонентських пунктів дозволяє: скоротити терміни обробки і отримання економіко-аналітичної інформації; знизити трудомісткість розрахунків; підвищити достовірність та якісні характеристики і технічні параметри комплексного аналізу та оцінки; систематично контролювати виконання плану і своєчасно вживати заходів щодо ліквідації відставань; розраховувати виробничо-господарські плани внутрішнім структурним підрозділам на наступну добу з врахуванням їх виконання за дану добу. Надалі передбачається вирішення вищезазначеного завдання за більш повним приписом (системою правил), що дозволяє отримувати оперативні економіко-аналітичні інформаційні дані про причини відхилень у виконанні виробничо-господарського плану і багато чого іншого.

Рис. 1. Укрупнена блок-схема цільової програми функціонально розвинутого вирішення оперативного завдання щоденної діагностики виконання промисловим підприємством (об'єднанням) виробничого плану

Список використаних джерел

1. Антонова, И.И. Бережливое производство: системный подход к его внедрению на предприятиях Республики: [монография] / И.И. Антонова; Ин-т эконом., упр. и права (г. Казань). - Казань: Познание, 2013. - 175с.: ил., табл.
2. Архангельский, Г.А. Корпоративный тайм-менеджмент: энциклопедия решений / Г.А. Архангельский. - 4-е изд. - Москва: Альпина Паблицерз, 2010. - 160с.: табл., цветные иллюстр., портр.; 24см.; ISBN 978-5-9614-1380-9.
3. Бакшт, К.А. Построение бизнеса услуг [Текст]: с «нуля» до доминирования на рынке / Константин Александрович Бакшт. - Москва [и др.]: Питер, 2012. - 490 с.: ил., табл.; 21 см.; ISBN 978-5-459-01088-6 (в

пер.).

4. Белкин, В.Н. Как управлять трудом / В.Н. Белкин, Н.А. Белкина. - Екатеринбург: [Б.и.], 2005. - 301, [1] с.: ил., табл.; 21 см.; ISBN 5-94646-071-4.
5. Зубарева, Ирина. Анализ реализации продукции предприятия / Ирина Зубарева. - Москва: Лаборатория книги, 2010. - 113 с. - Режим доступа: <http://www.biblioclub.ru/index.php?page=book&id=97645>. - На неизвестный яз.
6. Лайкер, Джеффри К. Корпоративная культура Toyota [Текст]: уроки для других компаний / Джеффри Лайкер, Майкл Хосеус; [сокр. пер. с англ.: М.Самсонова]. - Москва: Альпина Паблицерз, 2011. - 353 с.: ил., табл.; 22 см.
7. Мансуров, Р.Е. Как спасти свой бизнес?:

руководство к действию для мелких и средних предпринимателей / Р.Е. Мансуров. – Москва: Солон-Пресс, 2013. – 95 с.: ил., таблиц. - (Серия «Библиотека создания инноваций»).

8. Мизюн, В.А. Интеллектуальное управление производственными системами и процессами [Текст]: принципы организации и инструменты / В.А. Мизюн; Российская академия наук, Самарский научный центр. – Самара: Изд-во СНЦ РАН, 2012. - 213 с.: ил.;

21 см.; ISBN 978-5-93424-590-1.

9. Полещук, Ольга. Машина продаж: системный подход к активным продажам / Ольга Полещук. - Москва: Альпина Паблишерз, 2010. – 203 с.: ил.

10. Скоробогатова, Т.Н. Управление сервисным предприятием: инновационно-логистический подход: монография / Т.Н. Скоробогатова. – Москва: Креативная экономика, 2008. – 202, [1] с.: иллюстр., таблиц.; 21 см.